

مدت آزمون : ۱۲ دقیقه					سال تحصیلی :	نام و نام خانوادگی :				
کلاس : دوازدهم ریاضی ۱					نام دبیر : زنوزاده					
ردیف	۱	۲	۳	۴	تعداد درست :	ردیف	۱	۲	۳	۴
	*			۱۰	تعداد نادرست :		*			
			*	۱۱	تعداد نزده :	*				
	*			۱۲	درصد نمره با نمره منفی :		*			
			*	۱۳	نمره با نمره منفی :	*				
	*			۱۴	درصد نمره بدون نمره منفی :			*		
			*	۱۵	نمره بدون نمره منفی :			*		
	*			۱۶		*				
		*		۱۷			*			
	*			۱۸		*				

(۱) مجموع درایه های ماتریس $A_{3 \times 3}$ که درایه های عمومی آن از دستور $a_{ij} = \begin{cases} i - j + ij, i = j \\ i + j - ij, i \neq j \end{cases}$ بدست آیند کدام است؟

۲۰ (۱) ۱۶ (۲) ۱۲ (۳) ۲۴ (۴)

$$A_{3 \times 3} = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 4 & -1 \\ 1 & -1 & 9 \end{bmatrix} \Rightarrow \sum = 16$$

جواب : گزینه ۲ صحیح است.

(۲) اگر ماتریس $A = \begin{bmatrix} 1 & 4 \\ 2 & 3 \end{bmatrix}$ و $A^2 = \alpha A + \beta I_2$ دو تایی (α, β) کدام است؟

(۲, ۵) (۲) (۴, ۱۱) (۳) (۴, ۵) (۴) (۲, ۱۱) (۱)

جواب : گزینه ۴ صحیح است.

$$A^2 = \begin{bmatrix} 1 & 4 \\ 2 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 4 \\ 2 & 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 9 & 16 \\ 8 & 17 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} 9 & 16 \\ 8 & 17 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \alpha & 4\alpha \\ 2\alpha & 3\alpha \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \beta & 0 \\ 0 & \beta \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{cases} \alpha = 4 \\ \beta = 5 \end{cases}$$

روش اول :

روش دوم : بنا به قضیه کیلی همیلتون هر ماتریسی در معادله سرشت نمایی خودش صدق می کند یعنی

$$A = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} \Rightarrow A^2 - (a+d)A + |A|I = O, A = \begin{bmatrix} 1 & 4 \\ 2 & 3 \end{bmatrix} \Rightarrow A^2 - 4A - 5I = O \Rightarrow$$

$$A^2 = 4A + 5I \Rightarrow \alpha = 4, \beta = 5$$

www.my-dars.ir

(۳) در ماتریس $A = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 1 \\ -1 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 \end{bmatrix}$ حاصل جمع درایه ها در ماتریس A^6 کدام است؟

۹ (۴) ۲۴۳ (۳) ۲۷ (۲) ۸۱ (۱)

$$\Rightarrow A^2 = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 1 \\ -1 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & -1 & 1 \\ -1 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 & -3 & 3 \\ -3 & 3 & -3 \\ 3 & -3 & 3 \end{bmatrix} = 3A$$

جواب: گزینه ۳ صحیح است.

$$A^2 = kA \Rightarrow A^n = k^{n-1}A \Rightarrow A^6 = 3^5 A \Rightarrow \sum = 3^5 \times 1 = 243$$

(۴) اگر $A = \frac{1}{4} \begin{bmatrix} |A| & -4 \\ 16 & |A| \end{bmatrix}$ ، در این صورت حاصل $|A|$ کدام است؟

- (۱) ۸ (۲) ۲ (۳) -۲ (۴) -۸

$$|A| = \frac{1}{16} (|A|^2 + 64) \Rightarrow |A|^2 - 16|A| + 64 = 0 \Rightarrow |A| = 8$$

جواب: گزینه ۱ صحیح است.

(۵) هرگاه A ماتریس مربعی از مرتبه 2×2 و $|A| \neq 0$ و $|A|A^2 - 9A = |16A|$ باشد، دترمینان ماتریس A کدام است؟

- (۱) ± 2 (۲) ± 3 (۳) ± 4 (۴) ± 5

$$|kA_n| = k^n |A_n|$$

جواب: گزینه ۴ صحیح است.

$$|A|A^2 - 9A = |16A| \Rightarrow (|A|^2 - 9)A = |16A| \Rightarrow (|A|^2 - 9)^2 |A| = |16^2 A|$$

$$\xrightarrow{|A| \neq 0} (|A|^2 - 9)^2 = 256 \Rightarrow |A|^2 - 9 = \pm 16 \Rightarrow |A|^2 = -7 \text{ یا } 25 \Rightarrow |A| = \pm 5$$

(۶) اگر ماتریس A از مرتبه ۲ و $A^2 = -I$ باشد، آنگاه دترمینان ماتریس $|A + I|$ کدام عدد می تواند باشد؟ (I ماتریس همانی از مرتبه ۲ است).

- (۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۶ (۴) ۸

$$|A^2| = (-1)^2 |I| = 1 \times 1 \Rightarrow |A|^2 = 1 \Rightarrow |A| = \pm 1$$

جواب: گزینه ۱ صحیح است.

$$|(A + I)^2| = |A^2 + 2AI + I^2| = |-I + 2A + I| = 2^2 |A| \Rightarrow |A + I|^2 = 4 \Rightarrow |A + I| = \pm 2$$

www.my-dars.ir

(۷) در معادله $\begin{vmatrix} x & 6 & 4 \\ 3 & 6 & x \\ 1 & 3 & 2 \end{vmatrix} = 0$ حاصل ضرب ریشه ها کدام است؟

- (۱) ۶ (۲) ۸ (۳) ۷ (۴) ۴

جواب : گزینه ۲ صحیح است. روش اول دترمینان را بسط می دهیم :

$$\begin{vmatrix} x & 6 & 4 \\ 3 & 6 & x \\ 1 & 3 & 2 \end{vmatrix} = x(12 - 3x) - 6(6 - x) + 4(9 - 6) = 0 \Rightarrow -3x^2 + 18x - 24 = 0 \Rightarrow x_1 x_2 = \frac{c}{a} = 8$$

روش دوم : برای $x = 2$ دو سطر اول و سوم ماتریس با هم متناسب اند پس دترمینان صفر می شود لذا $x = 2$ یک ریشه معادله است. برای $x = 4$ دو ستون دوم و سوم ماتریس با هم متناسب اند پس دترمینان صفر خواهد شد لذا $x = 4$ یک ریشه معادله است. در نتیجه حاصل ضرب ریشه ها برابر ۸ است.

(۸) به هر درایه‌ی ستون سوم دترمینان کدام عدد افزوده شود تا مقدار دترمینان یک واحد بیشتر گردد؟

$$\begin{vmatrix} 3 & 2 & 1 \\ 2 & 2 & 3 \\ 1 & 3 & 7 \end{vmatrix}$$

$$\begin{matrix} -2(1) & -1(2) & 1(3) & 2(4) \end{matrix}$$

$$\begin{vmatrix} 3 & 2 & 1+a \\ 2 & 2 & 3+a \\ 1 & 3 & 7+a \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 3 & 2 & 1 \\ 2 & 2 & 3 \\ 1 & 3 & 7 \end{vmatrix} + \begin{vmatrix} 3 & 2 & a \\ 2 & 2 & a \\ 1 & 3 & a \end{vmatrix} \Rightarrow \begin{vmatrix} 3 & 2 & a \\ 2 & 2 & a \\ 1 & 3 & a \end{vmatrix} = 1$$

جواب : گزینه ۲ صحیح است.

$$\Rightarrow 2(2a - 3a) - 2(2a - 3a) + (2a - 3a) = 1 \Rightarrow -a = 1 \Rightarrow a = -1$$

(۹) اگر $A = \begin{bmatrix} 4 & 7 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}$ ، دترمینان ماتریس $(-2A)(3A^{-1})$ کدام است؟

$$\begin{matrix} 12(1) & 16(2) & 18(3) & 36(4) \end{matrix}$$

$$\left| (-2A)(3A^{-1}) \right| = (-6)^2 \left| AA^{-1} \right| = 36 \left| I \right| = 36 \times 1 = 36$$

جواب : گزینه ۴ صحیح است.

(۱۰) اگر داشته باشیم، $3A^2 + 2A + I = O$ ، وارون ماتریس A کدام است؟

$$\begin{matrix} (1) \quad 3A + 2I & (2) \quad 2A + 3I & (3) \quad -2A - 2I & (4) \quad -2A - 2I \end{matrix}$$

جواب : گزینه ۳ درست است. روش اول : با استفاده از تجزیه یک طرف تساوی را به I و طرف دیگر حاصل ضرب ماتریس A در یک

$$3A^2 + 2A + I = O \Rightarrow A(-2A - 2I) = I$$

پرانتهز تبدیل می کنیم.

$$\Rightarrow |A(-2A - 2I)| = |I| \Rightarrow |A| |-2A - 2I| = 1 \neq 0 \Rightarrow \exists A^{-1} : A^{-1} = -2A - 2I$$

$$A^{-1}(3A^2 + 2A + I) = A^{-1} \times O \Rightarrow 3A + 2I + A^{-1} = O \Rightarrow A^{-1} = -3A - 2I$$

روش دوم :

(۱۱) اگر $A = \begin{bmatrix} a & -3 \\ 5 & a+2 \end{bmatrix}$ و $B = \begin{bmatrix} -1 & 3 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}$ باشند، به ازای کدام مقدار a ماتریس $A + 2B$ وارون پذیر نیست؟

(۱) $-7, 5$ (۲) $-5, 7$ (۳) $-7, 4$ (۴) $-3, 5$ (کنکور سراسری تجربی ۹۵ خارج از کشور)

$$A + 2B = \begin{bmatrix} a-2 & 3 \\ 9 & a+4 \end{bmatrix} \quad \text{جواب: گزینه ۱ صحیح است.}$$

$$|A + 2B| = 0 \Rightarrow a^2 + 2a - 8 - 27 = 0 \Rightarrow a^2 + 2a - 35 = 0 \Rightarrow (a+7)(a-5) = 0 \Rightarrow a = -7 \text{ یا } a = 5$$

(۱۲) اگر $A = \begin{bmatrix} 7 & 3 \\ -4 & -2 \end{bmatrix}$ و $B = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 1 & 4 \end{bmatrix}$ باشند، ماتریس $B(2A^{-1})$ کدام است؟ (کنکور سراسری تجربی ۹۶ خارج از کشور)

$$(۱) \begin{bmatrix} -8 & 15 \\ 14 & -25 \end{bmatrix} \quad (۲) \begin{bmatrix} 8 & -15 \\ 14 & -25 \end{bmatrix} \quad (۳) \begin{bmatrix} -7 & -12 \\ -9 & -10 \end{bmatrix} \quad (۴) \begin{bmatrix} -8 & -15 \\ -14 & -25 \end{bmatrix}$$

$$A^{-1} = \frac{1}{-14+12} \begin{bmatrix} -2 & -3 \\ 4 & 7 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & \frac{3}{2} \\ -2 & -\frac{7}{2} \end{bmatrix} \Rightarrow 2A^{-1} = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ -4 & -7 \end{bmatrix} \quad \text{جواب: گزینه ۴ صحیح است.}$$

$$B(2A^{-1}) = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 1 & 4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ -4 & -7 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -8 & -15 \\ -14 & -25 \end{bmatrix}$$

(۱۳) اگر $A = \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 3 & 2 \end{bmatrix}$ و $B = \begin{bmatrix} 3 & -2 \\ -5 & 4 \end{bmatrix}$ باشند، ماتریس $(A \times B)^{-1}$ کدام است؟ (کنکور سراسری تجربی ۹۴ خارج از کشور)

$$(۱) \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0/5 & 0/5 \end{bmatrix} \quad (۲) \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0/5 & 1 \end{bmatrix} \quad (۳) \begin{bmatrix} 0/5 & 0 \\ -0/5 & 1 \end{bmatrix} \quad (۴) \begin{bmatrix} 0/5 & 0/5 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$$

$$(A \times B)^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -1 & 2 \end{bmatrix}^{-1} = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0/5 & 0/5 \end{bmatrix} \quad \text{جواب: گزینه ۱ صحیح است.}$$

(۱۴) از رابطه ماتریسی $\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 3 \end{bmatrix} A \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$ ، سطر اول ماتریس A کدام است؟

$$(۱) \begin{bmatrix} 3 & 2 \end{bmatrix} \quad (۲) \begin{bmatrix} -2 & 3 \end{bmatrix} \quad (۳) \begin{bmatrix} 3 & -2 \end{bmatrix} \quad (۴) \begin{bmatrix} 2 & -3 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 3 \end{bmatrix}^{-1} \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 3 \end{bmatrix} A \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 3 \end{bmatrix}^{-1} \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}^{-1}$$

$$\Rightarrow A = \begin{bmatrix} -3 & 2 \\ 2 & -1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -5 & 2 \\ 3 & -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -3 & -4 \\ \dots & \dots \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -5 & 2 \\ 3 & -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 & -2 \\ \dots & \dots \end{bmatrix}$$

۱۵) اگر $A^{-1} = \begin{bmatrix} 5 & 7 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$ ، دترمینان ماتریس A کدام است؟

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

جواب: گزینه ۴ صحیح است.
 $|A| = \frac{1}{|A^{-1}|} = \frac{1}{20-21} = -1$

۱۶) به ازای چند مقدار m دترمینان ماتریس $A = \begin{bmatrix} m & 3 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}$ و دترمینان معکوس آن برابر می شود؟ $(|A| = |A^{-1}|)$

- ۱ (۱) صفر ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

جواب: گزینه ۳ صحیح است. $|A| = m - 6$ از طرفی داریم: $|A^{-1}| = \frac{1}{|A|}$

در نتیجه: $|A| = \frac{1}{|A|} \Rightarrow |A|^2 = 1 \Rightarrow (m-6)^2 = 1 \Rightarrow \begin{cases} m-6=1 \Rightarrow m=7 \\ m-6=-1 \Rightarrow m=5 \end{cases}$

۱۷) به ازای کدام مقدار m دستگاه معادلات $\begin{cases} mx + 3y = -4 \\ 2x + (m-1)y = 4 \end{cases}$ بیشمار جواب دارد؟

- ۱ (۱) -۳ ۲ (۲) -۲ ۳ (۳) ۴ (۴) ۳

جواب: گزینه ۲ صحیح است. برای اینکه دستگاه غیرهمگن جواب نداشته و یا دارای بیشمار جواب باشد دترمینان ماتریس

ضرایب آن مساوی صفر باشد.
 $\begin{vmatrix} m & 3 \\ 2 & m-1 \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow m^2 - m - 6 = 0 \Rightarrow \begin{cases} m=3 \Rightarrow \frac{3}{2} = \frac{3}{2} \neq \frac{-4}{4} \otimes \\ m=-2 \Rightarrow \frac{-2}{2} = \frac{3}{-3} = \frac{-4}{4} \end{cases}$

۱۸) اگر $A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}$ و $B = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 1 \end{bmatrix}$ جواب معادله $AX = B$ کدام است؟

- ۱ (۱) $\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$ ۲ (۲) $\begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$ ۳ (۳) $\begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{bmatrix}$ ۴ (۴) $\begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$

جواب: گزینه ۳ صحیح است.
 $|A| = 1 \Rightarrow A^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -1 & 1 \end{bmatrix} \Rightarrow X = A^{-1}B = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{bmatrix}$